

INFORMACJA, al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, hol główny, tel.: 61 626 66 66; fax 61 626 67 44, e-mail: kancelaria@umww.pl

Jesteśmy w Unii Europejskiej od 22 lat!

Z tej okazji w naszym regionie odbędą się wydarzenia pod hasłem „Funduszowy maj”. To koncerty, spotkania autorskie, pikniki i dni otwarte w miejscach, które skorzystały z unijnych dotacji. - Rozwój, który dokonał się w Wielkopolsce z udziałem Funduszy Europejskich jest ogromny. W sytuacji, gdy dezinformacja zbiera swoje żniwo, trzeba ciągle o tym przypominać - zwraca uwagę marszałek Marek Woźniak.

1 maja mijają 22 lata, odkąd jesteśmy częścią Wspólnoty.

- To był wielki sukces Polski - wejście do Unii Europejskiej to było marzenie mojego pokolenia, żeby pożegnać stary system niedemokratyczny, żeby być pełnoprawnym państwem europejskim, rywalizującym na równi z tymi najlepszymi. To było coś, co wydawało się w ogóle nieosiągalne - wspomina marszałek Marek Woźniak i jednocześnie zwraca uwagę. - Dwie dekady temu świat był inny - mimo wszystko bardziej przewidywalny. Teraz, bardziej czujnie musimy na niego patrzeć, bo żyjemy w czasach wielkich zagrożeń. W sytuacji, gdy dezinformacja zbiera swoje żniwa, trzeba ciągle przypominać o korzyściach z członkostwa w UE płynących dla Wielkopolski - dodaje marszałek.

Liczy i postępowanie

Spójrzmy na finanse. Przez ostatnie 22 lata zainwestowano w Wielkopolsce za pośrednictwem programów krajowych i regionalnych ponad 51 mld zł wsparcia UE (dane nie uwzględniają PROW i PO Ryby). Z tego prawie połowa tej kwoty (23,7 mld zł) pochodziła z programów regionalnych, które od 2007 roku są w dyspozycji zarządu województwa wielkopolskiego. To tak, jakby jeden Wielkopolanin otrzymał na rękę ok. 14,7 tys. złotych.

Tyle, o liczbach. Znacznie istotniejszy jest postęp cywilizacyjny, społeczny, infrastrukturalny, który dokonywał się na naszych oczach. Dwie dekady temu Wielkopolska - podobnie jak cały kraj, borykała się z wieloma problemami. Kiepskie drogi, pozostawiający wiele do życzenia transport publiczny, a do pracy lub szkoły dojeżdżaliśmy zdezelowanymi "żółtkami". Młodemu pokoleniu trudno sobie dzisiaj wyobrazić, ale w tamtym czasie, brak dostępu do szybkiego internetu na większości województwa był skutecznym hamulcem rozwoju. Dopelnieniem tego obrazu było bezrobocie na poziomie ok. 16 proc. i PKB na mieszkańca wynoszące zaledwie około 50 proc. średniej unijnej.

Trochę historii: ZPORR i WRPO 2007-2013

Pierwsze fundusze trafiły do Wielkopolski już w 2004 roku (w ramach ZPORR 2004-2006). Zaczęły się pierwsze inwestycje. Nasze najbliższe otoczenie zaczęło zmieniać się niemal z miesiąca na miesiąc. Jak np. wyglądałby Poznań bez linii tramwajowej przez most św. Rocha w Poznaniu, którą otwarto w sierpniu 2007 roku? To z pierwszego unijnego rozdania wybudowano np. obwodnicę Kórnik, rozpoczęto też budowę obwodnicy Śremu. Wiele gmin rozpoczęło inwestycje w kanalizację sanitarną i deszczową oraz rozbudowy oczyszczalni ścieków. W Poznaniu Akademia Muzyczna wybudowała salę koncertową, w Nowym Zoo powstała efektowna słońiarnia, a Wielkopolskie Centrum Onkologii rozpoczęło wieloletni program wsparcia leczenia nowotworów.

W perspektywie 2007-2013 solidnie zainwestowano w rozbudowę kilku poznańskich uczelni wyższych. Powstał choćby nowy gmach Politechniki Poznańskiej oraz aula Akademii Muzycznej czy Aula Artis w Collegium da Vinci. Zainwestowano w ochronę środowiska, edukację i ochronę zdrowia, a w Poznaniu powstała kolejna linia tramwajowa na Franowo z nowoczesną zajezdnią. Także transport miejski wzbogacił się o nowe autobusy oraz tramwaje. Rozpoczęto zakupy nowych pociągów - 22 szt. elfów, które kontynuowano w następnych latach. Wyremontowano domy kultury oraz Szlak Piastowski.

Jako pierwsi w kraju wystartowaliśmy m.in. z inicjatywami JESSICA i JEREMIE i staliśmy się prekursorami

wdrażania instrumentów finansowych, wyprzedzając tamtejsze zalecenia i rekomendacje dla polityki rozwoju. Wielkopolska stała się przykładem good practice – nie tylko dla polskich regionów.

W 2016 roku zakończyła się budowa Wielkopolskiej Sieci Szerokopasmowej, dzięki której 80 proc. powierzchni województwa znalazło się w zasięgu szybkiego internetu. Infrastruktura informatyczna została wykorzystana w kolejnych perspektywach, np. do realizacji projektu Cyfrowa Szkoła Wielkopolska@ - największego projektu w kraju z zakresu edukacji cyfrowej.

...przez WRPO 2014-2020 po FEW

Lokalnie i kompleksowo. Tak można opisać Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020, a więc drugi unijny budżet w pełni zarządzany z poziomu regionalnego – pierwszym był WRPO 2007-2013. Nie zabrakło, zatem nowych rozwiązań. Przede wszystkim program był wielofunduszowy, tzn. zasilany pieniędzmi z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego. Oznaczało to, że oprócz twardych inwestycji (np. drogowych czy infrastrukturalnych), – do których byliśmy przyzwyczajeni w perspektywie 2007-2013, były też realizowane projekty społeczne.

Mocno akcentowany był wymiar lokalny. W perspektywie 2014-2020 jeszcze bardziej zaufano samorządom, pierwszy raz w historii dedykując im specjalne koperty finansowe w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) oraz tworząc w czterech subregionach Obszary Strategicznej Interwencji (OSI). ZIT-y powstały na terenie aglomeracji poznańskiej i kalisko-ostrowskiej (tworzyły je 43 gminy), do nich dołączyły OSI czterech miast subregionalnych wraz z sąsiadującymi gminami: Piła, Leszno, Konin i Gniezno (łącznie 27 gmin). Zintegrowane podejście do rozwoju regionalnego zaowocowało realizacją 1745 projektów, z czego zdecydowanie najwięcej (1548) na obszarach wiejskich.

W perspektywie 2014-2020 najbardziej wyczekiwaną inwestycją unijną była budowa Wielkopolskiego Centrum Pediatrii w Poznaniu. Nowoczesny obiekt został otwarty wiosną 2022 roku przy ul. Wrzoska. To miejsce, z którego wszyscy jesteśmy dumni. Mali pacjenci mają do dyspozycji jednoosobowe pokoje wyposażone w łazienki i rozkładany fotel dla opiekunów, by mogli być przy nich 24 godziny na dobę. Urządzenia i sprzęt medyczny odpowiadają najwyższym standardom i zapewniają nowoczesną diagnostykę i leczenie.

Drugą (obok szpitala) najbardziej kosztowną inwestycją minionej „siedmiolatki” (2014-2020) była modernizacja trasy kolejowej z Poznania do Piły (aż 425 mln zł dofinansowania). Czas jazdy skrócił się z 2 godz. do ok. 80-90 min.

Dużą wagę przywiązywano w tym okresie do rewitalizacji miast, a do najefektowniejszych rezultatów takich działań zalicza się zmiany, które zaszły przykładowo w Czempiniu, Zdunach czy Wieleniu. Powstała też np. mała obwodnica Obornik. Podobne inwestycje powstały we Wronkach i Gostyniu. W Rogalinie otwarto nowy most przez Wartę, który zastąpił starą konstrukcję.

Jakość życia

Rozwój regionu zaczyna się od dobrej edukacji. Jak jest ona ważna przekonujemy się, chociażby analizując zagrożenia cyfrowe. W regionie realizowane były projekty „Cyfrowa Szkoła Wielkopolska@ 2020” oraz „Czas zawodowców BIS – zawodowa Wielkopolska”. Aktualnie są one kontynuowane w programie regionalnym na lata 2021-2027. Powstały też nowoczesne centra kształcenia praktycznego w Tarnowie Podgórnym, Swarzędzu, Pile czy Ostrowie Wlkp. Z kolei na terenie Wrzesińskiej Strefy Aktywności Gospodarczej wybudowane zostało Centrum Badań i Nowoczesnych Technologii w Grzymysławicach.

Dostęp do kultury również poprawia jakość życia mieszkańców. Z puli WRPO 2014-2020 zainwestowano w 97 instytucji kultury i zabytków (także obiekty sakralne). Z pieniędzy UE powstało jedno z najbardziej tajemniczych miejsc na kulturalnej mapie Poznania - Centrum Szyfrów Enigma. Upamiętnia ono absolwentów Uniwersytetu Poznańskiego, którzy złamali szyfry niemieckiej Enigmy. Można ją oczywiście zobaczyć, ale próżno tam szukać gablotek z eksponatami. Przedmioty są na wyciągnięcie ręki, wiedzy dostarczają ekrany dotykowe i audioprzewodnik.

Lepsze powietrze

Inwestowano w ochronę klimatu i czyste powietrze. To chociażby 29 wspartych oczyszczalni ścieków, 24 PSZOK-ów, a także 516 km sieci kanalizacji sanitarnej. Poddano termomodernizacji prawie 700 budynków – głównie użyteczności publicznej. Były też nowości. Bezpośrednio z efektów dotacji korzystali właściciele gospodarstw domowych, którzy zdecydowali się na montaż paneli fotowoltaicznych. A to zasługa tzw. projektów parasolowych realizowanych przez samorządy. To gminy brały na siebie obowiązek rozliczenia dotacji, a panele montowano na dachach domów. Mieszkaniec pokrywał jedynie koszty własnej inwestycji (około 20-30 proc.), resztę dokładała UE.

Nauka, infrastruktura badawczo-rozwojowa - to kolejny ważny obszar wsparcia. Zrealizowano blisko 165 projektów B+R. Najbardziej kosmicznym miejscem w Wielkopolsce stała się „Aerosfera. Lotnisko Rzeczy”. Na powojсковym lotnisku w Kąkolewie Politechnika Poznańska i Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe wybudowały zaplecze dydaktyczno-badawcze. To tu w supernowoczesnych laboratoriach są testowane technologie stosowane w lotnictwie i kosmonautyce. Szkołą się także przyszli piloci – studenci kierunku lotnictwo i kosmonautyka Politechniki Poznańskiej.

Spółecznie

Mocną stroną unijnego wsparcia była (i wciąż jest) sfera społeczna. Wielkopolska była pionierem w kraju w rozwoju opieki nad seniorami czy osobami doświadczającymi zaburzeń psychicznych za pośrednictwem środowiskowych centrów wsparcia. W podobnej formule (lokalnie), to znaczy w pięciu subregionach powstawały ośrodki wsparcia ekonomii społecznej. Pomagano też osobom z niepełnosprawnościami, wykluczonym społecznie czy bezrobotnym. Na tej liście są również osoby w kryzysie bezdomności.

Wspierano też opiekę żłobkową i przedszkolną, w tym rodziców powracających na rynek pracy. Inwestowano w kapitał ludzki za pośrednictwem bazy usług rozwojowych. Rozwijano szereg programów profilaktycznych – od opieki onkologicznej, przez badania piersi czy przewodu pokarmowego, a skończywszy na retinopatii cukrzycowej, rehabilitacji osób po udarze mózgu czy pacjentów z mózgowym porażeniem dziecięcym.

Wiosną 2023 roku wystartowały konkursy z programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027, którego ważnym komponentem jest Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji Wielkopolski Wschodniej. Ponad 400 mln euro wspiera subregion koniński w procesie odchodzenia od wydobycia węgla na rzecz gospodarki opartej o „zielone” rozwiązania. W regionie inwestuje się też w gospodarkę niskoemisyjną, cyfrową, czy dekarbonizację terenów pogórnich. Nie zapominamy o przedsiębiorczości, innowacjach i sektorze badawczo- rozwojowym. Silny akcent kładziemy na edukację, zdrowie i politykę społeczną.

Jak prezentują się efekty FEW na półmetku wdrażania? Obejrzyj film „To dopiero połowa” <https://www.youtube.com/watch?v=5XyjYBpoPZ8&t=284s>

Kryzysy

Fundusze Europejskie dopasowywały się do zmieniającej się rzeczywistości. Program regionalny był kilka razy zmieniany, także pod wpływem kryzysów jakich doświadczyliśmy w ostatnich latach. Pierwszy, wywołany pandemią koronawirusa, drugi - wojną za naszą wschodnią granicą.

W pierwszym przypadku UE zdecydowała się uruchomić dodatkowe pieniądze z puli REACT – EU. Był to element pomocy unijnej wynikający z konieczności dalszego wspierania kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych. Na gruncie regionalnym, rzecz jasna, najwięcej zyskały szpitale – od marszałkowskich po powiatowe. Już wtedy (tj. po wybuchu wojny w Ukrainie) wprowadzono zapisy do programu umożliwiające wsparcie migrantów zza wschodniej granicy. Historyczna zmiana we wdrażaniu programów regionalnych dokonała się w ostatnim czasie. Wprowadzono dwie osie priorytetowe, które umożliwiają finansowanie wydatków w formie dotacji na szeroko rozumiane bezpieczeństwo. Obejmują one infrastrukturę, cyberbezpieczeństwo i technologie służące rozwojowi gotowości cywilnej w przypadku działań wojennych, kryzysów i stanu zagrożenia. Planowane inwestycje służyć będą jednak nie tylko w momentach kryzysowych, ale przede wszystkim realnie ułatwić codzienne funkcjonowanie mieszkańców regionu.

***

Dziś Wielkopolska to region o silnej gospodarce. PKB na mieszkańca przekroczyło 84 proc. średniej UE. Dynamika tego wskaźnika w ostatnich 20 latach dla Wielkopolski była jedną z najwyższych w kraju. Spadło też bezrobocie – do około 3 proc.

Bilans jest jasny – Fundusze Europejskie to realna zmiana. Dziś Wielkopolska to nowoczesny, zrównoważony region z aspiracjami i potencjałem. Region, który nie tylko nadąża za Europą, ale coraz częściej wyznacza kierunki rozwoju.

Atrakcje „Funduszowego maja”

W Wielkopolsce co roku organizowane są wydarzenia promujące unijne dotacje – w ostatnich latach były to Dni Otwarte Funduszy Europejskich, potem Dni Funduszy Europejskich. Teraz jest to „Funduszowy Maj” – z wydarzeniami odbywającymi się przez cały miesiąc, w różnych częściach regionu. Idea pozostaje niezmienna – przybliżanie mieszkańcom realnych efektów dofinansowań UE i pokazywanie, w jaki sposób przekładają się one na codzienne życie.

Rozpocznemy świętowanie od wydarzeń organizowanych na zamku w Rokosowie (1 maja, godz. 16.00), gdzie w ramach „Majówki z Funduszami” na całe rodziny czekają kreatywne warsztaty rzemiosła, questy po parku oraz spektakle teatryku „Pompon”. Program wzbogacą spacer z przewodnikiem odkrywające tajemnice rewitalizacji tej neogotyckiej perły architektury, która odzyskała swój blask przy wsparciu z Funduszy Europejskich. Całość dopełnią rodzinne warsztaty sadzenia roślin, pozwalające uczestnikom w praktyczny sposób zgłębić wiedzę o przyrodzie w malowniczym, zamkowym otoczeniu.

W ośrodku kultury w Wierzbinku będzie można spotkać się z piosenkarzem i satyrykiem Arturem Andruszem (6 maja, godz. 17.00), który – jak zawsze – zapewni sporą dawkę inteligentnego humoru. Miejscowość odwiedzi również Daniel Olbrychski (29 maja, godz. 16.00), jeden z najwybitniejszych polskich aktorów. W Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy będzie można bliżej poznać historię dynastii, która odegrała kluczową rolę w dziejach państwa polskiego (5, 7 i 9 maja). W centrum kulturalnym synagoga w Kępnie odbędzie się niezwykle koncert zespołu Chilla Quartet (22 maja, godz. 18:00).

Do Piły (31 maja, godz. 16.00) przyjedzie natomiast... rowerowa orkiestra. Muzycy Big Bike Orchestra wykonają swoje utwory na tradycyjnych instrumentach, jadąc wspólnie na jednym, wielkim rowerze, co połączone zostanie z mini rajdem wokół „Wyspy” oraz spektaklem teatralnym o tematyce ekologicznej. Wydarzenie to, promujące nowoczesne rozwiązania i fundusze unijne, uzupełnią atrakcje w Poznaniu, takie jak techniczne zwiedzanie Bramy Poznania, spacer przyrodniczy wzdłuż Cybiny czy odkrywanie tajemnic Collegium Martineum (6, 13, 20 i 30 maja).

Wydarzenia u beneficjentów są organizowane we współpracy z Samorządem Woj. Wielkopolskiego. O szczegółach poszczególnych wydarzeń przeczytasz na stronach: funduszeue.wielkopolskie.pl i funduszowymaj.pl

Obejrzyj spot promujący „Funduszowy maj” w Wielkopolsce https://www.youtube.com/shorts/MxIYd_nupBk

Dziękujemy za odwiedziny i zapraszamy ponownie